

Valsts vides dienests

ATĻAUJU PĀRVALDE

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67084200, e-pasts ap@vvd.gov.lv, www.vvd.gov.lv

Rīgā

22.12.2025

Programma Nr. 11.18/AP/11390/2025
ietekmes uz vidi novērtējumam derīgo izrakteņu (smilts un smilts-grants)
ieguvei perspektīvajā atradnē “Smecersils” Madonas novada Lazdonas un
Mārcienas pagastā

Derīga līdz 2030. gada 22. decembrim

Programma izdota sabiedrībai ar ierobežotu atbildību “DSG Karjeri”, reģ. Nr. 40003747654, juridiskā adrese: Hipokrāta iela 2D, Rīga, LV-1079, e-pasts: birojs@dsg-karjeri.lv (turpmāk – Ierosinātāja).

Programma izstrādāta saskaņā ar likuma “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (turpmāk – Novērtējuma likums) 16. pantu, 17. panta 1.¹ daļu un Ministru kabineta 2015. gada 13. janvāra noteikumu Nr. 18 “Kārtība, kādā novērtē paredzētās darbības ietekmi uz vidi un akceptē paredzēto darbību” (turpmāk – Noteikumi Nr. 18) IV nodaļas prasībām, pamatojoties uz Ierosinātājas 2025. gada 27. augustā iesniegumu¹, ar kuru pieprasīta programma ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) veikšanai, un iesniegts sākotnējās sabiedriskās apspriešanas (turpmāk – Sākotnējā apspriešana) sanāksmes protokols, 2025. gada 6. oktobrī² un 13. oktobrī³ iesniegtajiem Sākotnējās apspriešanas materiāliem. Programmā ietvertas prasības IVN ziņojumā (turpmāk – Ziņojums) sniedzamās informācijas apjomam un detalizācijas pakāpei, kā arī ietekmes novērtējuma turpmākai veikšanai nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumam.

I. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekts un Sākotnējās apspriešanas rezultāts:

1. IVN objekts ir derīgo izrakteņu (smilts un smilts-grants) ieguve perspektīvajā atradnē “Smecersils” (turpmāk arī – Perspektīvā atradne) (turpmāk – Paredzētā darbība). Perspektīvā atradne “Smecersils” atrodas nekustamā īpašuma “Mežiņi” (kadastra Nr. 7066 001 0101) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7066 001 0101, nekustamā īpašumā “Matiņi” (kadastra Nr. 7066 001 0102) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 7066 001 0102 un 7066 001 0103, nekustamā īpašuma “Trules 1” (kadastra Nr. 7066 001 0031) zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 7066 001 0031, 7066 001 0032, 7066 001 0100 un 7074 001 0047, nekustamā īpašuma “Silakalns” (kadastra Nr. 7066 001 0018) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 7066 001 0018, Madonas novada Lazdonas un Mārcienas pagastā (turpmāk – Darbības vieta).

¹ Enerģētikas un vides aģentūrā (Valsts vides dienestā) reģistrēta 2025. gada 27. augustā ar Nr. 10.4/3093/2025-S.

² Valsts vides dienestā reģistrēti 2025. gada 6. oktobrī ar reģ. Nr. 9588/AP/2025.

³ Valsts vides dienestā reģistrēti 2025. gada 13. oktobrī ar reģ. Nr. 9838/AP/2025.

2. IVN Paredzētajai darbībai piemērots ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests)⁴ 2025. gada 6. augusta Lēmumu Nr. 10.5/37/2025 *par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu*.
3. Saskaņā ar Ierosinātās sniegto informāciju:
 - 3.1. Perspektīvās atradnes kopējā platība ir ~ 75 ha. Derīgo izrakteņu faktiskā ieguves platība plānota ~ 70 ha, jo ieguves laukumā netiks iekļauta 110 kV elektrolīnijas aizsargjoslas teritorija un tiks ievērota atkāpe no Pelšu ezera. Saskaņā ar ģeoloģiskās izpētes datiem perspektīvajā atradnē kopējais krājumu apjoms ir ~ 14 milj. m³.
 - 3.2. Pirms Paredzētās darbības uzsākšanas tiks veikta teritorijas atmežošana un secīga segkārtas noņemšana. Derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa, izmantojot frontālo iekrāvēju vai ekskavatoru. Darbības vietā plānota minerālo materiālu pārstrāde: drupināšana, sijāšana un mazgāšana, izmantojot mobilas iekārtas.
 - 3.3. Ūdeni derīgo izrakteņu mazgāšanai plānots iegūt no dziļiem vietās, kur perspektīvās atradnes teritorijā konstatēts gruntsūdens. Gadījumā, ja nebūs iespējams nodrošināt nepieciešamo ūdens daudzumu derīgo izrakteņu mazgāšanai, papildus tiks ierīkots ūdensapgādes urbums.
 - 3.4. Paredzētā darbība neietver mākslīgu gruntsūdens līmeņa pazemināšanu – atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus perspektīvās atradnes teritorijas. Derīgo izrakteņu mazgāšanā patērēto ūdeni paredzēts novadīt nosēddīķī, kas netiks savienots ar citiem virszemes ūdensobjektiem un kurā nostādinātais ūdens tiks atkārtoti izmantots derīgā materiāla mazgāšanai.
 - 3.5. Atbilstoši ģeoloģiskās izpētes darbiem perspektīvās atradnes teritorijā segkārtas biezums ir līdz 6,1 m (vidēji 1,3 m) un to veido augsne un mālsmilts. Smilts-grants un smilts derīgās slāņkopas biezums ir no 5 m līdz 33,7 m (vidēji – 20,6 m). Ģeoloģiskās izpētes laikā konstatēts, ka gruntsūdens līmenis atrodas 2,4 m – 30,2 m (vidēji 15,2 m) dziļumā no zemes virsmas. Ieguves darbi tiks veikti maksimāli piecās kāplēs. Kāples augstums perspektīvās atradnes teritorijā būs ~ 5 m bet, ņemot vērā ģeoloģiskās uzbūves specifiku, tās augstums varētu būt pat 7,5 m – 10 m.
 - 3.6. Gadā plānots iegūt vidēji līdz 250 tūkst. m³ derīgo izrakteņu. Derīgo izrakteņu ieguvi plānots veikt 250 dienas gadā, līdz 12 stundām diennaktī. Atsevišķos gadījumos ieguves darbi var tikt veikti visu diennakti. Derīgos izrakteņus un saražoto materiālu plānots izvest pa esošo servitūta ceļu, kas šķērso smilts-grants un smilts atradni “Ceļinieki” un pieslēdzas valsts reģionālajam autoceļam P37 *Pļaviņas (Gostiņi)–Madona–Gulbene* (turpmāk – Autoceļš P37).
 - 3.7. Tuvākā apdzīvotā vieta – Madona – atrodas ~ 1,7 km attālumā ZA virzienā no Darbības vietas. Līdz 0,5 km attālumā no Darbības vietas atrodas septiņas viensētas. Tuvākā viensēta – “Ceriņi” – atrodas ~ 90 m attālumā no perspektīvās atradnes robežas. Sporta un atpūtas bāze “Smeceres sils” atrodas ~ 1 km attālumā uz A no Darbības vietas.
 - 3.8. Darbības vieta ZR stūrī robežojas ar Pelšu ezeru, kam saskaņā ar Madonas novada teritorijas plānojumu 2013.– 2025. gadam⁵ noteikta 10 m aizsargjosla. Darbības vietas

⁴ Saskaņā ar Ministru kabineta 2025. gada 26. augusta rīkojumu Nr. 533 “Par Enerģētikas un vides aģentūras pievienošanu Valsts vides dienestam” ar 2025. gada 1. oktobri Valsts vides dienests ir Enerģētikas un vides aģentūras funkciju pārņēmējs. Tādēļ programmas tekstā turpmāk tiek lietots tikai saīsinājums “Dienests”, neskatoties uz to kura iestāde (Enerģētikas un vides aģentūra, Valsts vides dienests).

⁵ Madonas novada teritorijas plānojums 2013.-2025. gadam pieejams - https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_188 (skatīts 18.12.2025.).

tiešā tuvumā neatrodas citi dabiski ūdensobjekti. Perspektīvās atradnes A malā atrodas 110 kV elektrolīnijas ekspluatācijas aizsargjosla.

- 3.9. Darbības vietai tuvākais valsts aizsargātais kultūras piemineklis – “Smeceres sila pilskalns” – atrodas ~ 0,8 km attālumā D virzienā.
- 3.10. Perspektīvās atradnes teritorijā ietilpst smilts-grants un smilts atradne “Mežiņi” (ZDzIS⁶ Nr. B2642; platība: 4,82 ha), kurā derīgo izrakteņu ieguvei līdz 2047. gadam ir spēkā bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauja (turpmāk – atļauja), kas izsniegta SIA “UN”, reģ. Nr. 42103091631. Perspektīvās atradnes D malai piekļaujas smilts-grants un smilts atradne “Ceļinieki”⁷ (ZDzIS Nr. B1945; platība: 27,62 ha), kurā līdz 2043. gadam ir spēkā atļauja, kas izsniegta Valsts akciju sabiedrībai “Latvijas autoceļu uzturētājs”, reģ. Nr. 40003356530. Perspektīvās atradnes DA malai piekļaujas smilts-grants un smilts atradne “Druķi” (ZDzIS Nr. B2889; platība: 10,1 ha), kurā līdz 2040. gadam ir spēkā atļauja, kas izsniegta SIA “Madonas Ceļu būves SIA”, reģ. Nr. 47103000017. Otrpus Autoceļam P37, ~ 600 m attālumā no Paredzētās darbības vietas, izvietota smilts-grants un smilts atradne “Šmecene - 2015.g.” (ZDzIS Nr. B2863; platība: 4,4 ha), kurā derīgo izrakteņu ieguvei ir spēkā esoša atļauja, kas izdota AS “Latvijas valsts meži”, reģ. Nr. 40003466281.
4. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes uzturēto dabas datu pārvaldības sistēmu (turpmāk – DDPS) “Ozols”⁸ Darbības vieta neietilpst īpaši aizsargājamā dabas teritorijā un tajā nav reģistrēti mikroliegumi. Tuvākā īpaši aizsargājamā teritorija ir aizsargājamo ainavu apvidus “Vestiena”, kas iekļauts Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) sarakstā, un atrodas ~ 800 m attālumā uz R no Darbības vietas. Tuvākais mikroliegums atrodas ~ 4 km attālumā uz R no Darbības vietas un veidots īpaši aizsargājamas putnu sugas (mazā ērgļa *Aquila pomarina*) aizsardzībai. Atbilstoši DDPS “Ozols” Darbības vietā reģistrēts Eiropas Savienības nozīmes aizsargājams biotops 6210 *Sausi zālāji kaļķainās augsnēs*, bet Darbības vietai pieguļošajā teritorijā konstatēti arī tādi īpaši aizsargājami biotopi kā 9180* *Nogāžu un gravu meži*, 9020* *Veci jaukti platlapju meži*, 6270* *Sugām bagātas ganības un ganītas pļavas* un 3150 *Eitrofi ezeri ar iegrimušo ūdensaugu un peldaugu augāju* (Pelšu ezers). Darbības vietā un tās tiešā tuvumā reģistrētas arī īpaši aizsargājamās augu sugas zaļziedu naktsvijoles *Platanthera chlorantha* atradnes
5. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Darbības vieta atrodas *Pārējo meža teritorijā* (M2) un *Lauku zemju teritorijā* (L1), kur atbilstoši Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumiem ir atļauta derīgo izrakteņu ieguve.
6. Paredzētās darbības Sākotnējā apspriešana notika no 2025. gada 27. augusta līdz 19. septembrim. Paziņojums par Paredzēto darbību un plānoto sanākumi tika publicēts laikraksta “Madonas novada Vēstnesis” 2025. gada 27. augusta izdevumā un ievietots tīmekļvietnēs www.videseksperti.lv, www.madona.lv/lat/ un www.eva.gov.lv. Ar sagatavotajiem materiāliem par Paredzēto darbību varēja iepazīties darba laikā Madonas novada pašvaldības domes ēkā (Saieta laukums 1, Madona, Madonas novads) un Madonas novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.madona.lv/lat/ un SIA “Vides eksperti” tīmekļa vietnē www.videseksperti.lv. Sabiedriskās apspriešanas sanāksme notika 2025. gada 10. septembrī plkst. 18:00 Madonas novada pašvaldības domes ēkā (Saieta laukums 1, Madonas pilsēta, Madonas novads). Sanāksei varēja pieslēgties tiešsaistē *Microsoft Teams* platformā, un sanāksmes saite tika publicēta tīmekļvietnē www.videseksperti.lv. Saskaņā ar Sākotnējās

⁶ Valsts SIA “Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs” Zemes dziļu informācijas sistēma

⁷ Dienests 2006. gada 9. maijā ir izdevis atzinumu Nr. 5 par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu smilts un smilts-grants ieguvei derīgo izrakteņu atradnē “Ceļinieki” (pieejams - <https://www.eva.gov.lv/lv/ietekmes-uz-vidi-novertejumu-projekti/derigo-izraktenu-atradnes-celinieki-paplasinasana>).

⁸ Pieejama – <https://ozols.gov.lv/pub> (skatīts: 18.12.2025.).

apspriešanas sanāksmes protokolu Sākotnējās apspriešanas sanāksmē piedalījās divdesmit astoņi dalībnieki (klātienē piedalījās 24 dalībnieki, attālināti sanāksmei bija pieslēgušies 4 dalībnieki). Sanāksmē tās dalībnieki tika iepazīstināti ar Sākotnējās apspriešanas procedūru un prezentāciju par Paredzēto darbību. Dalībniekiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus. No sabiedrības tika saņemti jautājumi par Paredzēto darbību un ar tās realizāciju saistītajiem risinājumiem, tajā skaitā par Darbības vietā esošās infrastruktūras izmantošanu un atbilstību, rekultivāciju pēc izstrādes pabeigšanas, par Paredzētās darbības ietekmi uz pazemes ūdens līmeni, par izstrādes robežām, ietekmi uz sporta un atpūtas bāzes “Smeceres sils” darbību u.c. jautājumi saistībā ar Paredzētās darbības iespējamo ietekmi uz vidi.

7. Novērtējuma likuma 15. panta pirmā daļa un Noteikumu Nr. 18 22.2. apakšpunkts noteic, ka, organizējot paredzētās darbības Sākotnējo apspriešanu, ierosinātajam par paredzēto darbību individuāli jāinformē tie nekustamo īpašumu īpašnieki (valdītāji), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar paredzētās darbības teritoriju. Izvērtējot Ierosinātās 2025. gada 6. oktobrī iesniegtos materiālus, Dienests konstatēja, ka individuāli informēti visi nekustamo īpašumu⁹, kas robežojas ar Darbības vietu, īpašnieki (valdītāji).
8. Sākotnējās apspriešanas ietvaros Dienestā tika saņemti divi fizisku personu iesniegumi¹⁰, kuros pausti iebildumi saistībā ar Ierosinātās Paredzēto darbību. Visi Dienestā saņemtie iesniegumi nosūtīti arī Ierosinātajai.
9. Sākotnējās apspriešanas ietvaros saņemtajos iesniegumos bija ietverta arī sūdzība par Sākotnējās apspriešanas sanāksmes tiesiskumu. Izvērtējis izteiktos iebildumus un Sākotnējās apspriešanas norises gaitu, Dienests nekonstatēja, ka organizējot un veicot Paredzētās darbības Sākotnējo apspriešanu – būtu pārkāptas Novērtējuma likuma 15. panta un Noteikumu Nr. 18 prasības sabiedrības vispārējai informēšanai un ka būtu veicama atkārtota Sākotnējā apspriešana. Dienestā saņemtais iesniegums ņemts vērā, formulējot šīs programmas prasības, kā arī nosūtīts Ierosinātajai, kurai tajā ietvertie argumenti jāņem vērā un jāvērtē, sagatavojot Ziņojumu.

II. Vispārējo prasību detalizācijas pakāpe ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojuma sagatavošanai:

1. Prasības Paredzētās darbības Ziņojuma sagatavošanai nosaka Novērtējuma likuma 17. panta trešā daļa un Noteikumu Nr. 18 2. pielikums, kurā izvērsti norādīta, kāda informācija un novērtējums ir iekļaujams Ziņojumā. Tādēļ Dienests atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet norāda, ka Ziņojumu sagatavo atbilstoši Novērtējuma likuma 17. panta trešās daļas un Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma prasībām, cik iespējams, to detalizējot un strukturējot atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikumam.
2. Ievērojot Novērtējuma likuma 16. panta pirmajā daļā noteikto, Dienests ar šo programmu papildina no ārējiem normatīvajiem aktiem jau izrietošos nosacījumus Ziņojumā sniedzamās informācijas veidam, precizējot, kāda veida informācijai un novērtējumam pievēršama īpaša uzmanība, ņemot vērā Paredzētās darbības un Darbības vietas specifiku.
3. Ziņojuma sagatavošanai Dienests noteic šādu vispārējo prasību detalizāciju:
 - 3.1. Ziņojumā definē un pamato izpētes teritorijas robežas, kas ietver Darbības vietu, Paredzētās darbības iespējamās ietekmes un summārās ietekmes ar citām darbībām zonu. Ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes (tiešās un netiešās) ar citām derīgo

⁹ Zemes vienību, kas robežojas ar Paredzētās darbības vietu, kadastra apzīmējumi: 70420090035, 70420090002, 70740010006, 70660010002, 70740010048, 70660010010, 70660010088, 70660010089, 70660010004, 70660010056, 70660010035, 70660010068, 70660010034, 70660010033, 70660010017, 70660010016, 70660010030, 70660010075, 70660010069.

¹⁰ Aģentūras reģ. Nr. 5-01/3466/2024 un Nr. 5-01/3445/2024.

- izrakteņu ieguves vietām, izpētes teritorijai jāaptver arī šīs Dienesta programmas I nodaļas 4. punktā minētās teritorijas, kur veikta, tiek veikta, plānota vai atļauta derīgo izrakteņu ieguve. Izpētes teritorijai jāaptver arī plānotie un esošie transportēšanas maršruti līdz valsts reģionālajam autoceļam P37 *Pļaviņas (Gostiņi)–Madona–Gulbene*, kā arī reprezentatīvs posms izvešanas maršruta alternatīvai, ja tāda tiek paredzēta
- 3.2. Ziņojumam jāsaturs esošās un plānotās situācijas attēlojums kartogrāfiski, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas, piemēram, esošās situācijas un plānotās situācijas plāns, kur savstarpēji salīdzināmā mērogā atspoguļojama esošā situācija un plānotā situācija Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā. Kartogrāfiski jāattēlo gan plānotā derīgo izrakteņu ieguves vieta (attēlojot arī rekultivētās teritorijas, teritorijas, kurās ieguve netiks veikta, piemēram, dažādu aprobežojumu (aizsargjoslu u.c.) dēļ), citas Perspektīvās atradnes daļas un citas atradnes Darbības vietas tuvumā (skat. šīs Dienesta programmas I nodaļas 3.10. apakšpunktu), plānotie piebraukšanas un derīgā materiāla izvešanas ceļi, tuvumā esošās dzīvojamās mājas, papildus nepieciešamie pagaidu un pastāvīgie objekti (bērtnes, būves, ēkas, infrastruktūra, inženierkomunikācijas, nosusināšanas sistēmas elementi, meliorācijas sistēmas u.c.), kā arī cita nozīmīga informācija, kas ļauj pārskatāmi vizuāli uztvert, kādas pārmaiņas un kurā vietā ar Paredzēto darbību sagaidāmas.
- 3.3. Ietekme uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*) (turpmāk – *Natura 2000* teritorija) – aizsargājamo ainavu apvidu “Vestiena”, jāvērtē saskaņā ar Novērtējuma likuma 4.¹ pantu. Minētais pants nosaka, ka ietekmes uz *Natura 2000* teritorijām novērtē saskaņā ar atsevišķi noteiktu kārtību un, ja paredzētajai darbībai veic ietekmes uz vidi novērtējumu, tad novērtējuma ziņojums par ietekmi uz *Natura 2000* teritoriju iekļaujams ietekmes uz vidi novērtējuma Ziņojumā (atsevišķā nodaļā vai nodaļās). Kārtību, kādā novērtējama ietekme uz *Natura 2000* teritorijām, nosaka Ministru kabineta 2011. gada 19. aprīļa noteikumi Nr. 300 “Kārtība, kādā novērtējama ietekme uz Eiropas nozīmes īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*)” (turpmāk – Noteikumi Nr. 300).
- 3.4. Paredzētās darbības alternatīvu vērtējumu veic vienlīdz detālā pakāpē, kā to paredz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkts.
- 3.5. Ziņojumā ietveramo ietekmju novērtējumu veic speciālisti ar augstāko akadēmisko vai profesionālo izglītību, vēlams atbilstošā dabas zinātnes un inženierzinātnes izglītības tematiskajā jomā. Novērtējumu veic attiecīgajās sertifikācijas jomās sertificēti nozares (t.sk. sugu un biotopu) eksperti un Ziņojumam pievieno parakstītus ekspertu atzinumus. Ziņojumā ietver to speciālistu sarakstu (norādot izglītību), kuri sagatavojuši attiecīgo Paredzētās darbības ietekmju vērtējumu.
- 3.6. Ziņojumam un tam pievienotiem dokumentiem jābūt parakstītiem un noformētiem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja dokumenta oriģināls bija sagatavots elektroniski, tā papīra atvasinājumam (norakstam) jābūt noformētam atbilstoši likumam “Elektronisko dokumentu likums” un jāsaturs informācija par elektronisko parakstu un tā laika zīmogu.
- 3.7. Lai uzlabotu Ziņojuma uztveramību, Ziņojumam nepieciešams sagatavot arī īsu ievadu, kurā ietver koncentrētu Paredzētās darbības, Darbības vietas un tās galveno raksturlielumu aprakstu, tostarp informāciju par Paredzētās darbības alternatīvām, galvenajiem ietekmju novērtējuma secinājumiem un plānotajiem Paredzētās darbības realizācijas termiņiem.
- 3.8. Sagatavojot Ziņojumu, ņem vērā iespējamās faktisko un tiesisko apstākļu izmaiņas, tostarp izmaiņas normatīvajos aktos, kas regulē IVN un atsevišķu ietekmes aspektu novērtējumu.

III. Institūcijas un organizācijas, ar kurām nepieciešams konsultēties vai kurām iesniedzams Ziņojums:

1. Tā kā Darbības vietas tuvumā atrodas *Natura 2000* teritorija (aizsargājamo ainavu apvidus "Vestiena") un tiešā tuvumā atrodas vairākas citas derīgo izrakteņu ieguves vietas, Ziņojuma izstrādāšanas laikā Ierosinātājai par iespējamo ietekmi uz dabas vērtībām un *Natura 2000* teritoriju papildus jākonsultējas ar Dabas aizsardzības pārvaldi par informācijas apjomu un detalizācijas pakāpi ietekmes novērtējumam nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu, derīgo izrakteņu ieguves nosacījumiem un ietekmi mazinošiem pasākumiem, Ziņojumā atspoguļojot konsultāciju rezultātu.
2. Ziņojumu jāiesniedz Dabas aizsardzības pārvaldē un Madonas novada pašvaldībā rakstveida priekšlikumu saņemšanai Ziņojuma pilnveidošanai.

IV. Prasības novērtēšanas un pētījumu kopumam, kas jāietver Ziņojumā:

1. Paredzētās darbības vietas un paredzētās darbības raksturojums:

- 1.1. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 1. un 2. punktā noteikto prasību izpildei Dienests precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.2. Sniedzot informāciju par Darbības vietu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 3. punktam, norāda arī pamatinformāciju par Atradni, informāciju par Darbības vietā esošo derīgo izrakteņu krājumiem, to kategoriju, iegulas raksturojumu, derīgo izrakteņu kvalitāti un izmantošanas iespējas, kā arī par derīgo izrakteņu ieguves teritorijām, kurās ieguve veikta un kuras ir/vai nav rekultivētas, informāciju par esošo teritorijas izmantošanu, attālumus līdz dzīvojamām mājām, sabiedriskām, publiskām teritorijām un citiem objektiem (kuri var radīt savstarpējo un kopējo ietekmi ar citām esošām vai akceptētām paredzētajām darbībām u.c.).
- 1.3. Definējot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Paredzētās darbības veidam un specifikai (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 4. punkts), izsver alternatīvas, tostarp izsver arī derīgo izrakteņu ieguves un apstrādes alternatīvas un iespējamās transportēšanas maršrutu alternatīvas, kas rada mazāku ietekmi dzīvojamās teritorijās.
- 1.4. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.1. apakšpunktam (Paredzētās darbības un to fizisko pazīmju apraksts, kā arī nosacījumi zemes izmantošanai), ievērojama šāda detalizācijas pakāpe:
 - 1.4.1. Raksturojot visus plānotos un nepieciešamos darbus un to secību, ņem vērā, ka šis raksturojums aptver gan teritorijas sagatavošanu, gan papildus nepieciešamo objektu būvniecību un esošo būvju (arī ūdens atsūkņošana, nostādināšana, novadīšana) pārbūvi (ja attiecināms, īpaša uzmanība pievēršama arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei (arī ārpus Darbības vietas), gan arī derīgā materiāla ieguvī un apstrādi, gan teritorijas rekultivāciju.
 - 1.4.2. Norādīt maksimālās iespējamās ieguves platības, ņemot vērā iespējamās ieguves ierobežojumus (tostarp aizsargjoslas), un attēlot vietas, kur derīgo izrakteņu ieguve netiks veikta, arī kartogrāfiski.
 - 1.4.3. Aprēķināt un norādīt kopējo zemes platību, kurai tiks veikta līdzšinējās izmantošanas un / vai zemes lietojuma veida maiņa (arī apauguma noņemšana), tai skaitā atmežošanas platības. Sniegt informāciju par iespējamu celmu un augsnes virskārtas, nepieciešamības gadījumā, arī grunts / derīgo izrakteņu segkārtas, izvietošanu vai izmantošanu.

- 1.4.4. Raksturot ieguves procesus – darbu secību, dažādu ieguves ciklu ilgumu, plānotos derīgo izrakteņu ieguves veidus un apjomus, izstrādes dziļumu, ieguves un ar to saistīto darbību laika grafiku un posmsecīgo karjera izstrādi, kā arī plānotās vienlaicīgi izmantojamās teritorijas un paralēli veicamos rekultivācijas pasākumus.
- 1.4.5. Aprakstīt plānoto derīgo izrakteņu ieguves tehnoloģiju (paņēmienus), tostarp apstrādi (drupināšanu, šķirošanu, skalošanu), kā arī salīdzināt to ar pasaules praksē izmantojamām tehnoloģijām. Norādīt izmantojamās tehnikas vienības un to skaitu.
- 1.4.6. Aprakstīt un ar aprēķiniem pamatot karjera ūdens atsūkņēšanas (ja šāds risinājums galarezultātā tiktu paredzēts), nostādīnāšanas un novadīšanas sistēmu, atsūkņētā ūdens daudzumu, sastāvu, nepieciešamo nostādīnāšanas dziļu platību, papildus nepieciešamās būves vai iekārtas novadāmā ūdens kvalitātes nodrošināšanai, iespējamo ūdens novadīšanas vietu.
- 1.4.7. Īpašu uzmanību pievērš arī iespējamai esošu meliorācijas objektu pārkārtošanai vai pārbūvei un papildus veicamajiem darbiem ūdensnotekās vai meliorācijas sistēmās kontekstā ar plānoto darbību un nosacījumiem tās veikšanai (arī ārpus Darbības vietas), ņemot vērā atsūkņējamā ūdens novadīšanas režīmu.
- 1.4.8. Novērtēt inženierkomunikāciju pieejamību, sniegt informāciju par nepieciešamajiem būvniecības, tostarp pārbūves vai atjaunošanas darbiem.
- 1.4.9. Īpašu uzmanību pievērš piebraukšanas iespējām Darbības vietai un plānotajiem transportēšanas maršrutiem, nepieciešamajiem būvniecības darbiem (piemēram, ceļa seguma atjaunošana vai maiņa) un iespējamiem transportlīdzekļu pārvietošanās ierobežojumiem uz koplietošanas ceļiem. Norāda kopējo plānoto satiksmes intensitāti uz izvešanas ceļiem, ņemot vērā satiksmes intensitāti arī no citām tuvumā esošajām derīgo izrakteņu ieguves vietām.
- 1.4.10. Novērtē invazīvo sugu izplatību Darbības vietā un tās tuvākajā apkārtnē un, ja attiecināms, ņemot vērā Paredzētās darbības plānoto infrastruktūru, raksturo iespējamās tehnoloģiskās risinājumus, kas neveicina invazīvo sugu tālāku izplatību. Pamato izvēlēto risinājumu.
- 1.4.11. Novērtēt piemērotākos risinājumus rekultivācijai Darbības vietā vai dažādās Darbības vietas zonās (ja risinājumi varētu būt atšķirīgi). Sniegt konkrētus priekšlikumus plānotajiem rekultivācijas pasākumiem un to realizācijas laika grafikam.
- 1.5. Sniedzot informāciju par nepieciešamajiem dabas resursiem un materiāliem atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.2. apakšpunktam, skaidrojams arī, kā tieši (kādos procesos) konkrētie materiāli vai dabas resursi tiek izlietoti un kāds ir šo resursu avots (piemēram, ūdens ieguves avots), kā arī sniedzams nepieciešamo energoresursu raksturojums.
- 1.6. Sniedzot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.3. apakšpunktam, īpašu uzmanību pievērš emisijām ūdenī, gaisā un trokšņa emisijām. Skaidrojams, kādos procesos un kādas potenciālās iekārtas attiecīgos blakusproduktus un emisijas rada. Prognozējamo blakusproduktu un emisiju apjomu nosaka skaitliskās vērtībās, ņemot vērā iekārtu tehniskajā dokumentācijā vai citos literatūras avotos norādīto (piemēram, attiecībā uz iekārtu skaņas jaudu). Lai noteiktu derīgo izrakteņu ieguves iekārtu un procesu radīto piesārņojošo vielu emisiju gaisā daudzumu, ievēro normatīvajos aktos par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi¹¹ noteiktos paņēmienus (monitorings,

¹¹ Prasības gaisu piesārņojošo vielu emisiju daudzuma noteikšanai šīs Aģentūras programmas izdošanas brīdī noteic Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumi Nr. 182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" (turpmāk – Noteikumi Nr. 182).

inventarizācija vai aprēķins, izmantojot emisiju faktorus). Attiecībā uz Paredzētās darbības laikā radītajiem atkritumiem norādāmi arī risinājumi to apsaimniekošanai. Attiecībā uz notekūdeņiem (ietver atsūknējamās un novadāmos ūdeņus) norādāmi to rašanās avoti, veidi un daudzums, piesārņojošās vielas notekūdeņos, savākšana, nepieciešamā attīrīšana, novadīšana un kvalitātes kontrole.

- 1.7. Sagatavojot informāciju atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.4. apakšpunktam, vadās no minētā pielikuma 10. punktā sniegtajiem norādījumiem attiecībā uz avāriju risku novērtējumu un ņem tos vērā tik tālu, cik tie attiecas uz Paredzēto darbību.
- 1.8. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 5.5. un 5.6. apakšpunktā noteikto prasību izpildei Dienests precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 1.9. Sniedzot iepriekš šīs Programmas IV nodaļas 1. apakšnodaļā noteikto informāciju, atbilstīgi konkrētā punkta aptvertās jomas vai jautājuma griezumam sniedzams arī paredzēto tehnisko paņēmieni, kā arī organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu raksturojums, tajā skaitā pasākumi atbilstīgai darbības vietas / teritorijas (tostarp laukumu un to segumu) sagatavošanai un aprīkošanai, informācija par paņēmieniem / risinājumiem, kas kontrolē un nepieļauj augsnes, virszemes un pazemes ūdens piesārņošanu, nodrošina emisiju gaisā un ūdenī samazināšanu un kontroli, atkritumu atbilstošu apsaimniekošanu, trokšņa un smaku izplatību mazināšanu un kontroli (detalizācijas pakāpe šādu organizatorisko un inženiertehnisko risinājumu vērtējumam ietverti šīs Dienesta programmas IV nodaļas 6. apakšnodaļā).

2. Vides stāvokļa novērtējums Darbības vietā un tās apkārtnē:

- 2.1. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 6. punktā noteikto (esošā vides stāvokļa novērtējums) Ziņojumā ietver aprakstu, kurā aplūkoti pašreizējā vides stāvokļa attiecīgie aspekti, apsverot, kā vides stāvoklis varētu attīstīties arī Paredzētās darbības neīstenošanas gadījumā (pamatscenārijs). Pamatscenārija novērtējums nav Paredzētās darbības alternatīvu novērtējums (to neaizstāj), bet veids, kā novērtēt, cik lielā mērā iemesls iespējamām negatīvām izmaiņām vides stāvoklī būtu tieši Paredzētā darbība.
- 2.2. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7. punktā noteiktajam – esošā vides stāvokļa raksturojumam jāaptver visas Novērtējuma likuma 1. panta 1. punkta legāldefinīcijā “*ietekme uz vidi*” uzskaitītās vides jomas, īpašu uzmanību pievēršot pamatojumam, – vai un kā Paredzētā darbība (tostarp summāri ar citām darbībām) tās var ietekmēt. Šādā veidā identificējamās būtiskās ietekmes, noskaidrojot arī, kādi Paredzētās darbības procesi tās rada un kāda var būt to izpausme uz cilvēku, viņa veselību un drošību, bioloģisko daudzveidību, zemi un augsni, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, materiālajām vērtībām, kultūras un dabas mantojumu, kā arī Darbības vietas iespējamo pakļautību avāriju vai negadījumu riskiem.
- 2.3. Īpaša uzmanība vides stāvokļa novērtējumā, kas veicams saskaņā ar Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. apakšpunktā noteikto, pievēršama šādiem jautājumiem, ņemot vērā arī jau esošo derīgo izrakteņu ieguvī citās tuvākajās atradnēs vai citas akceptētās darbības Paredzētās darbības ietekmes zonā:
 - 2.3.1. Hidroģeoloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā gruntsūdens plūsmas virzieni, gruntsūdens līmeņa ieguluma dziļums, sezonālās svārstības un izmaiņu tendences, ņemot vērā nokrišņu daudzumu un piegulošo teritoriju izmantošanu; pazemes ūdeņu papildināšanās un noplūdes apgabali, hidrauliskā saistība starp virszemes un pazemes ūdeņiem Darbības vietā un tai piegulošajā teritorijā.

- 2.3.2. Hidroloģiskie apstākļi Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā, tai skaitā informācija par esošiem drenāžas un meliorācijas objektiem, ūdenstecēm un ūdensobjektiem Darbības vietā un tās apkārtnē (arī to aizsargjoslām), ūdens plūsmas virzieniem, saņemtajām ūdenstecēm (arī to raksturojums: ūdeņu tips, noteiktās ūdens kvalitātes prasības un vides kvalitātes mērķi, pašreizējā izmantošana), teritoriju applūšanas iespējamība.
- 2.3.3. Darbības vietas ģeoloģiskā uzbūve un inženierģeoloģiskie apstākļi, tai skaitā, piemēram, paaugstināta ģeoloģiskā riska nogabali, mūsdienu ģeoloģiskie procesi.
- 2.3.4. Jānovērtē un jāsniedz informācija par Darbības vietā esošo augsnes, grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu.
- 2.3.5. Dzīvojamās mājas un apdzīvotas teritorijas Darbības vietas un transportēšanas maršruta/-u tuvumā, attālumi līdz tām.
- 2.3.6. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un derīgo izrakteņu ieguves vietas / pazemes ūdens atradnes, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.
- 2.3.7. Gaisa kvalitātes un trokšņa līmeņa novērtējums Paredzētās darbības realizācijas vietā un tās apkārtnē, tostarp saistībā ar citām darbībām Darbības vietas apkārtnē. Tuvāko galveno gaisa piesārņojuma (arī piesārņojošo vielu) un trokšņa emisiju avotu un to radītās ietekmes raksturojums, ietverot informācijas analīzi par līdz šim identificētajām problēmsituācijām, ja tādas ir bijušas, kur tādas ir nozīmīgas esošo un Paredzētās darbības kontekstā. Esošā satiksmes intensitāte transportēšanas maršrutos, esošā gaisa kvalitāte un trokšņa līmenis Darbības vietā un Paredzētās darbības ietekmes zonā.
- 2.3.8. Darbības vietā un tuvākajā apkārtnē dabas apstākļu un dabas vērtību raksturojums, ietverot vērtējumu par mežiem klātu teritoriju, nozīmīgām dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām sugām un to dzīvotnēm, pārmaiņu skartās platības. Informācija par tuvākajām īpaši aizsargājamām dabas teritorijām (gan nacionālajām, gan *Natura 2000* teritorijām) un mikroliegumiem, to izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Ietekmes uz *Natura 2000* teritorijas – aizsargājamo ainavu apvidus “Vestiena” novērtējums, veicams atbilstoši Noteikumu Nr. 300 prasībām, novērtējot arī teritorijas izveidošanas un aizsardzības mērķus, likumsakarības un mijiedarbības, kas nosaka dabas vērtību pastāvēšanu *Natura 2000* teritorijā, faktoros, kas jau pirms Paredzētās darbības īstenošanas negatīvi tos ietekmē u.c.
- 2.3.9. Darbības vietas un Paredzētās darbības ietekmes zonas ainaviskais un kultūrvēsturiskais nozīmīgums, informācija par kultūras un dabas mantojuma pieminekļiem, ja tādi ir iespējamās ietekmes zonā.
- 2.3.10. Informācija par citām tuvākajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, rūpnieciska rakstura darbībām vai piesārņotām vietām, kas rada līdzīgas ietekmes; novērtējums, vai un kā ietekmes varētu summēties.
- 2.4. Raksturojot esošo vides stāvokli, Ziņojumā sniegt arī šādas ziņas:
 - 2.4.1. Darbības vietas un tai piegulošo teritoriju īpašuma piederības raksturojums.
 - 2.4.2. Paredzētās darbības atbilstība vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, nepieciešamie grozījumi tajā, lai Paredzētā darbība būtu pieļaujama.
 - 2.4.3. Tuvākās ūdens ņemšanas vietas un pazemes ūdens atradnes, ūdensapgādes urbumi, arī viensētu akas, to raksturojums un izmantošana, aizsargjoslas.

- 2.4.4. Meteoroloģisko apstākļu raksturojums (ietverot derīgo izrakteņu ieguves platības sagatavošanai, derīgo izrakteņu ieguvei un apstrādei, produkcijas, tostarp asfaltbetona, ražošanai un izstrādāto lauku rekultivācijai nelabvēlīgu dabas apstākļu raksturojumu).
- 2.4.5. Informācija par Darbības vietai tuvumā esošām piesārņotām vai potenciāli piesārņotām vietām.
- 2.4.6. Cita informācija un novērtējums atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 7.1. – 7.9. apakšpunktā noteiktajam.

3. Paredzētās darbības iespējamā ietekme uz vidi un tās novērtējums:

- 3.1. Paredzētās darbības un tās iespējamo alternatīvu būtiskās ietekmes uz vidi vērtējamas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, ņemot vērā, ka katrs no ietekmju veidiem apsver gan tiešos, gan netiešos, sekundāros, savstarpējos un summāros u.c. ietekmes aspektus.
- 3.2. Saistībā ar Paredzētās darbības kontekstā būtiskākajām ietekmēm (Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktais) Dienests novērtējumam noteic šādu detalizācijas pakāpi:
 - 3.2.1. Ietekmju novērtējumā īpašu uzmanību pievērst savstarpējām un summārām (kopējām) ietekmēm ar derīgo izrakteņu ieguvei citās derīgo izrakteņu ieguves vietās Darbības vietas apkārtnē, tostarp vietās kur derīgo izrakteņu ieguve šobrīd netiek veikta, bet ir akceptēta. Šādā novērtējumā ņemt vērā, ka vairākos aspektos (piemēram, ietekmes uz hidroloģiskajiem, hidroģeoloģiskajiem apstākļiem, aizsargājamo ainavu apvidus “Vestiena” dabas vērtībām, īpaši aizsargājamām dabas vērtībām, ainavu) ietekmes var summēties arī tad, ja ieguve konkrētajā vietā ir pārtraukta vai tiek veikta neregulāri. Novērtējams, kuros no ietekmju aspektiem ietekmes summēsies, un kuros nē, to atbilstīgi pamatojot, kā arī veikt summāro ietekmju novērtējumu. Īpaša uzmanība veltāma derīgo izrakteņu transportēšanas summārajām ietekmēm, kā arī ūdens atsūkņēšanas un mehāniskās spridzināšanas / irdināšanas, ja attiecināms, summārajām ietekmēm. Kur atbilstoši – izsverami risinājumi ietekmju mazināšanai vai darbības ierobežošanai, ja tādi nepieciešami.
 - 3.2.2. Vērtējot ietekmes, ko rada Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.1. apakšpunktā uzskaitītie darbi, ņemamas vērā arī ar teritorijas sagatavošanu saistītās ietekmes, tostarp ietekmes, ko rada apauguma noņemšana, nosusināšanas sistēmas izveide, nostādīnāšanas baseinu izveide, augsnes un neizmantojamās grunts virskārtas novietošana, kā arī ietekmes, ko rada papildus nepieciešamo infrastruktūras objektu (piemēram, ceļu) būvniecība vai meliorācijas sistēmu pārkārtošana ārpus Darbības vietas, ja tāda nepieciešama. Novērtējumā ņem vērā arī iespējamās neērtības vai traucējumus vietējiem iedzīvotājiem un ietekmes uz citām personām piederošiem īpašumiem.
 - 3.2.3. Ņemot vērā Darbības vietas apkārtnē esošās citas atradnes, sagatavojama informācija par apkaimes atradņu izstrādes stadiju fāzēm (vai teritorija ir aktīvā izstrādē / tuvojas izstrādes beigām / pilnībā izstrādāta utt.), proti – sagatavojams apkopojums par apkaimes atradņu akceptētajiem / atlikušajiem krājumiem, ieguves apjomiem, par spēkā esošajām atļaujām derīgo izrakteņu ieguvei un to termiņiem, minēto informāciju analizējot kopsakarībā ar sagaidāmo situāciju pēc Paredzētās darbības uzsākšanas, izdarot secinājumus, kādā periodā un cik ilgi tiek prognozēta vairāku darbību radīto ietekmju summēšanās (izdarīt prognozes par atlikušo krājumu ieguves ilgumu, periodiem, kādos un kādā apmērā derīgo izrakteņu ieguve vairākās atradnēs varētu tikt veikta vienlaicīgi ar Paredzēto darbību).

- 3.2.4. Sagatavojot Paredzētās darbības izraisītu hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīmu izmaiņu prognozi, ņemt vērā pazemes ūdens atsūkšanās un novadīšanas darbus, tai skaitā arī paredzamos sākotnējo atsūkšanās darbu apjomus. Novērtējumā ņemt vērā teritorijas hidroģeoloģisko apstākļu īpatnības, derīgo izrakteņu ieguves ilgumu un plānoto intensitāti, kā arī savstarpējās un summārās ietekmes ar derīgo izrakteņu ieguvī citās teritorijās, ja attiecināms. Novērtēt arī hidroģeoloģisko apstākļu izmaiņu iespējamo ietekmi uz pazemes ūdeņiem, pieņemtajām ūdenstecēm, pazemes ūdens avotiem, dzeramā ūdens resursiem (arī viensētu akām) un to kvalitāti. Novērtēt Paredzētās darbības iespējamo ietekmes zonu/depresijas piltuvi (aprēķināt tās rādiusu un noteikt gruntsūdens pazeminājuma skaitlisko vērtību Darbības vietai pieguļošajā teritorijā); informāciju atspoguļot arī kartogrāfiskajā materiālā.
- 3.2.5. Tā kā ietekme uz gaisa kvalitāti, tostarp no iegūtā materiāla un saražotās produkcijas transportēšanas, ir viena no būtiskām ar Paredzēto darbību saistītajām ietekmēm, Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz gaisu piesārņojošo vielu emisiju novērtējumu izpildāma, atbilstoši Noteikumos Nr. 182 noteiktajam. Lai novērtētu emisijas limitu atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, izmantot piesārņojošo vielu izkliedes aprēķina datorprogrammu un ievērot Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 9. punktā noteikto, ka novērtējums (cik atbilstoši) izdarāms, ņemot vērā normatīvo aktu prasības par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projekta izstrādi (Noteikumi Nr. 182). Novērtējumam jāaptver līdzšinējās ietekmes (fona piesārņojums), Paredzētās darbības (bez fona ietekmes un kopējās ietekmes) ietekmes no ieguves vietas sagatavošanas, smilts un smilts-grants ieguves un apstrādes, produkcijas ražošanas, materiālu un produkcijas uzglabāšanas krautnēs, iegūto materiālu un saražotās produkcijas transportēšanas, kā arī informācija par citām nozīmīgām esošām vai akceptētām darbībām Paredzētās darbības ietekmes zonā, kā arī sagaidāmās summārās ietekmes novērtējums.
- 3.2.6. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punkta ar apakšpunktiem izpilde attiecībā uz vides trokšņa, vibrācijas (ja attiecināms) un to ietekmes novērtējumā ietver trokšņa un vibrāciju emisijas kvantitatīvu novērtējumu gan no Paredzētās darbības, gan no citām esošajām darbībām (fona), tajā skaitā novērtējot ar Paredzētās darbības nodrošināšanai nepieciešamo transportu saistīto ietekmi. Trokšņa novērtējums veicams atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumos Nr. 16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" noteiktajam. Lai novērtētu atbilstību vides trokšņa (rūpnieciskā un autotransporta radītā) normatīviem, izmanto trokšņa izkliedes aprēķina datorprogrammu un iesniedz izmantotās datorprogrammas ievades datus (elektroniski). Būtiskākā ievaddatu (informācija par konkrētajā projektā izmantotajiem standartiem, trokšņa avotu raksturlielumi, būves un ietekmi samazinošo objektus identificējošas datnes, programmas sagatavotie rezultāti uztvērējos u.c.) informācija jā sagatavo vispārpieejamā formātā (piemēram, **.pdf, **.jpg). Novērtējums aptver gan fona piesārņojumu (satiksmes un rūpniecisko objektu), gan Paredzētās darbības, kā arī plānotās un citu darbību summārās ietekmes, tostarp no transportēšanas.
- 3.2.7. Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. apakšpunktā noteikto prasību izpildei Dienests precizējošus nosacījumus neizvirza.
- 3.2.8. Vērtējot transportēšanas ietekmes, jāņem vērā šajā programmā noteiktā prasība, ka Paredzētās darbības ietekmes teritorija transportēšanas maršrutā nosakāma vismaz valsts reģionālā autoceļa P37 *Pļaviņas (Gostiņi)–Madona–Gulbene* reprezentatīvā posmā, kur transportēšana paredzēta gar teritorijām ar dzīvojamo apbūvi.

- 3.2.9. Atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8.7. apakšpunktā noteiktajam novērtē Paredzētās darbības ietekmi uz klimatu un neaizsargātību pret klimata pārmaiņām arī kontekstā ar piegulošo teritoriju plānoto izmantošanu.
- 3.2.10. Veic ietekmes uz dabas vērtībām (arī mežiem, dižkokiem), bioloģisko daudzveidību novērtējumu, īpaši ņemot vērā aizsargājamās sugas, to dzīvotnes, īpaši aizsargājamās un Eiropas Savienības nozīmes biotopus, to aizsardzībai veidotos mikroliegumus. Novērtē šādas ietekmes būtiskumu un pieļaujamību novērtē, ņemot vērā arī aktuālo informāciju par Eiropas Savienības nozīmes biotopu un sugu stāvokli valstī, tai skaitā to sastopamību un aizņemto platību, populācijas un dzīvotnes vērtējumu, struktūru un funkciju vērtējumu, kā arī nākotnes perspektīvu vērtējumu un tendences. Novērtējumā ņem vērā gan tiešās, gan netiešās u.c. ietekmes, ko rada sagaidāmās pārmaiņas vidē, tostarp nosusināšana, trokšņa traucējumi u.c. ietekmes. Ietekmes novērtējumu uz bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības. Novērtē iespējamo ietekmi uz Natura 2000 teritoriju.
- 3.2.11. Ietekmes novērtējumu uz *Natura 2000* teritoriju un bioloģisko daudzveidību sagatavo attiecīgajā jomā sertificēti dabas eksperti. Teritorijas novērtēšana dabā veicama atbilstošā sezonā, kas ļauj novērtēt attiecīgās dabas vērtības.
- 3.2.12. Novērtēt Paredzētās darbības ietekmi uz ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem, tajā skaitā ietekmi uz sporta un atpūtas bāzi “Smeceres sils”. Izvērtēt ainavas veidošanas pasākumu nepieciešamību Paredzētās darbības ietekmes mazināšanai gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan pēc ieguves pabeigšanas (ja nepieciešams - piedāvāto risinājumu izvērtējums un nosacījumi).
- 3.2.13. Ja attiecināms, sniedz informāciju par nepieciešamajiem pasākumiem saistībā ar konstatēto grunts un gruntsūdeņu piesārņojumu.
- 3.3. Citi ietekmju aspekti vērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 8. punktā ar apakšpunktiem noteiktajam, un Dienests papildu prasības šo punktu izpildei neizvirza.
- 3.4. Vērtējot Paredzētās darbības ietekmi atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 10. punktā noteiktajam, īpaša uzmanība pievēršama iespējamiem vides riskiem un drošības jautājumiem.
- 3.5. Sagatavojams Paredzētās darbības sociāli – ekonomisko aspektu izvērtējums, tai skaitā ietekmes uz materiālajām vērtībām (arī nekustamajiem īpašumiem) Paredzētās darbības ietekmes zonā novērtējums, ņemot vērā secinājumus par sagaidāmās ietekmes būtiskumu.
- 3.6. Ziņojumā ietver apkopojošu sabiedrības (arī institūciju un pašvaldības) viedokļu un attieksmes vērtējumu, tai skaitā arī sabiedriskās apspriešanas sanāksmju (arī Sākotnējās apspriešanas) rezultātu novērtējumu atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 16. punktam.

4. Izvēlētās alternatīvas pamatojums, ņemot vērā ietekmes uz vidi salīdzinājumu.

- 4.1. Novērtējot un salīdzinot Paredzētās darbības alternatīvas atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 11. punktā noteiktajam, norāda kritērijus alternatīvo risinājumu salīdzināšanai. Kritērijus izvēlās Ierosinātāja, tomēr tiem galvenokārt jāietver salīdzinājums saistībā ar radīto ietekmi uz vidi, pēc iespējas piemērojot kvantitatīvu parametru salīdzināšanu.

- 4.2. Pamato izvēlēto variantu un izvērtē Paredzētās darbības un tās radītās ietekmes atbilstību normatīvajiem aktiem, kuros ietvertas prasības Paredzētajai darbībai un ietekmes novēršanai vai samazināšanai.

5. Izmantotās novērtēšanas metodes:

- 5.1. Novērtējot Paredzētās darbības ietekmi, norāda izmantotās prognozēšanas metodes, ja prognozēšanai izmantotas datorprogrammas, sniedz prognožu ievades datus.
- 5.2. Ziņojumā sniedz Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā norādīto informāciju. Papildu Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 12. un 13. punktā, kā arī šajā programmā noteiktajam, Dienests citus nosacījumus novērtēšanas paņēmieniem un metodēm nenoteic.

6. Prasības negatīvo ietekmju uz vidi novēršanas, nepieļaušanas vai samazināšanas pasākumu novērtēšanai, Paredzētās darbības limitējošo un ierobežojošo faktoru analīzei:

- 6.1. Risinājumu veidi un pasākumi (inženiertehniskie, organizatoriskie u.c.), kas paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu paredzētās darbības būtisku nelabvēlīgu ietekmi uz vidi, raksturojami un novērtējami atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 14. punktā noteiktajam, un tie aptver gan risinājumus teritorijas sagatavošanas un papildu nepieciešamo objektu būvniecības laikā, gan derīgo izrakteņu ieguves laikā, gan risinājumus produkcijas ražošanas procesā, gan risinājumus ietekmes mazināšanai vietās, kur veikta derīgo izrakteņu ieguve (rekultivācija). Novērtē gan kādā mērā šādi pasākumi novērš, nepieļauj vai samazina ietekmi, gan kādas ir paliekošās ietekmes (pasākumu efektivitāte un paliekošo ietekmju atbilstība spēkā esošo normatīvo aktu prasībām). Novērtē paliekošo ietekmju atbilstību vides aizsardzību regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- 6.2. Veic Paredzētās darbības iespējamo ierobežojošo un limitējošo faktoru analīzi (ņemot vērā normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, balstoties uz veikto novērtējumu par sagaidāmo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai, samazināšanai u.c.). Nepieciešamības gadījumā paredz nosacījumus atsevišķu darbību veikšanas ierobežošanai.

7. Prasības monitoringam:

- 7.1. Ziņojumā paredz pasākumus vides kvalitātes monitoringam un ietekmju uzraudzībai un novērtēšanai atbilstoši Noteikumu Nr. 18 2. pielikuma 15. punktā noteiktajam.
- 7.2. Izvērtējama monitoringa nepieciešamība, ņemot vērā Darbības vietas apkārtnē jau esošās darbības ar līdzīgu ietekmi, un paredzami jau iespējami konkrēti nosacījumi metodēm, veikšanas vietām (attēlojams kartogrāfiskajā materiālā), parametriem, ilgumam un regularitātei. IVN gaitā, konstatējot Paredzētās darbības iespējamu negatīvu ietekmi uz Darbības vietas apkārtnē esošo aizsargājamo ainavu apvidu "Vestiena", par nepieciešamajiem monitoringa pasākumiem un nosacījumiem jākonsultējas ar DAP.

V. Prasības sabiedriskajai apspriešanai un informācijas publiskošanai:

1. Ziņojumā analizē Sākotnējās apspriešanas laikā saņemtos komentārus un priekšlikumus, iekļaujot Ziņojumā pārskatu par sabiedrības iesniegtajiem priekšlikumiem un norādot, kā tie ņemti vērā. Nepieciešamības gadījumā Ziņojumā sniedz vērtējumu par plānotajiem risinājumiem problēmsituāciju novēršanai.

2. Prasības Ziņojuma sabiedriskajai apspriešanai nosaka Novērtējuma likums un Noteikumi Nr. 18. Dienests atkārtoti minētās prasības neuzskaita, bet vienlaikus vērš uzmanību, ka sabiedrības līdzdalība un tās veicināšana ir viens no IVN pamatuzdevumiem, tādēļ Novērtējuma likuma 17. panta sestā daļa noteic, ka ierosinātāja pienākums ir noskaidrot sabiedrības viedokli, veicinot to iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā apspriešanā, kurus var ietekmēt Paredzētā darbība, vai aptaujājot šos iedzīvotājus.
3. Ierosinātājai jānodrošina Ziņojuma sabiedriskā apspriešana Novērtējuma likuma un Noteikumos Nr. 18 noteiktajā kārtībā. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksme nodrošināma hibrīdformā¹².
4. Ziņojuma publiskojamā versijā neiekļauj ierobežotas pieejamības informāciju (piemēram, par atsevišķām dabas vērtībām, ja attiecināms), un tās sagatavošanā jāievēro arī personas datu aizsardzības prasības. Ziņojuma publiskojamā pārskatā, kas Ziņojumā iekļaujams saskaņā ar Novērtējuma likuma 17. panta trešo un septīto daļu, fiziskas personas datu apstrāde veicama tādā veidā, lai datus nav iespējams saistīt ar konkrētu datu subjektu bez papildu informācijas izmantošanas (tie pseidonimizējami), vienlaikus Dienestā šis pārskats iesniedzams arī bez pseidonimizācijas – veidā, kas ļauj secināt gan to, vai attiecīgais iesniegums vispār bijis saņemts un vērtēts, gan pilnvērtīgi izprast pašu priekšlikumu un to, kā tas ņemts vērā.

Atļauju pārvaldes direktore

D.Kalēja

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO
PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU

Evelīna Rēzija Paegle
evelina.paegle@vvd.gov.lv

¹² Noteikumu Nr. 18 41. punkts.